

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. april 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jeppe Malinowski
Sagsnr.: 2021-0030-5833
Dok.: 1919552

Besvarelse af spørgsmål nr. 870 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 870 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. marts 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 870 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for frifindelsen, herunder den bestemmelse i lovgivningen, der gør det ulovligt, hvis en forælder sender sit barn “til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller lader sit barn tage del i et sådan udlandsophold”, og vil ministeren på baggrund heraf kommentere, om der er behov for en stramning af lovgivningen, jf. artiklen ”Landsret har frifundet forældre for at sende børn på genopdragelse” fra jyllands-posten.dk den 25. marts 2021?”

Svar:

1. Det følger af straffelovens § 215 a, at den, som sender sit barn til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller lader sit barn tage del i et sådant udlandsophold, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Bestemmelsen finder anvendelse på forældre til børn og unge under 18 år. Det omfatter barnets og den unges juridiske forældre, dvs. de personer der i retlig forstand har moderskab, faderskab eller medmoderskab til barnet, herunder adoptivforældre. Bestemmelsen finder anvendelse på børn og unge, der har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet.

Begrebet ”barnets sundhed eller udvikling” skal forstås i overensstemmelse med servicelovens § 58, stk. 1, og relaterer sig til barnets eller den unges almentilstand, hvori ikke blot indgår helbredsmæssige forhold, men også andre forhold af betydning for barnets eller den unges trivsel. En alvorlig fare for barnets sundhed eller udvikling kan f.eks. være mishandling eller andre alvorlige overgreb samt svigtende omsorg. Det gælder såvel egentlig vanrøgt som utilstrækkelig opfyldelse af barnets eller den unges basale behov for f.eks. mad, undervisning eller lægelig behandling.

Ved vurderingen af, om der foreligger en alvorlig fare for barnets sundhed eller udvikling, skal der tages hensyn til såvel den øjeblikkelige tilstand som til de fremtidige opvækstbetingelser.

Det er ikke en betingelse for at blive straffet efter bestemmelsen, at der kan konstateres en allerede indtruffet alvorlig skade.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har anmodet Statsadvokaten i København om en udtalelse.

Statsadvokaten i København har bl.a. oplyst følgende:

”Sagen angik et somalisk forældrepar, hvor faderen i sommeren 2018 var rejst med to børn, en pige på 15 år og en dreng på 16 år, til Somalia. Faderen var i december 2018 vendt tilbage til Danmark uden børnene. Børnene kom – med Udenrigsministeriets mellemkomst – tilbage til Danmark i april måned 2019.

Ved faderens tilbagekomst til Danmark overdrog han forældremyndigheden og varetægten af børnene til et familiemedlem via en retskendelse ved en domstol i Somalia. Det var dette familiemedlem, der, efter sagens oplysninger, kortvarigt – i cirka 3 uger og forud for lovens ikrafttræden den 1. januar 2019 – placerede børnene på koranskole. Landsretten lagde til grund, at faderen straks fik børnene hentet fra koranskolen i januar 2019, da han fik viden om forholdene der.

Landsretten fandt, efter en samlet vurdering af oplysningerne om forholdene i Somalia og børnenes vilkår under opholdet i perioden efter den 1. januar 2019, ikke, at der var ført bevis for, at opholdet i Somalia havde bragt børnenes sundhed eller udvikling i alvorlig fare, således som det er et krav efter bestemmelsen i straffelovens § 215 a.

Landsretten lagde til grund, at Somalia generelt betragtet er et af verdens farligste og fattigste lande, men at børnene ikke konkret havde været udsat for overgreb eller farlige situationer.

Landsretten ændrede derfor byrettens dom og frifandt forældrene for overtrædelse af straffelovens § 215 a.

Faderen blev dog – ligesom i byretten – idømt 6 måneders fængsel for grov vold i medfør af straffelovens § 245, stk. 1, begået i Danmark over for datteren i perioden fra februar 2016 til juli 2018, ligesom han blev tildelt en advarsel om udvisning. Han havde opholdt sig i Danmark i omkring 25 år.

Moderen, der alene blev dømt for medvirken til simpel vold efter straffelovens § 244, stk. 1, jf. § 23, blev straffet med fængsel i 30 dage, der blev gjort betinget. Med en sådan straffastsættelse er der ikke – i det konkrete tilfælde – hjemmel i udlændingeloven til udvisning.

Ved frifindelsen for overtrædelse af straffelovens § 215 a, lagde landsretten vægt på, at de to børns sundhed og udvikling, i perioden efter den 1. januar 2019 ikke konkret havde været bragt i alvorlig fare, og landsretten lagde i den forbindelse til grund, at børnene er født i Danmark, men er somaliske statsborgere og taler somalisk, at børnene var henholdsvis 15 og 16 år gamle, at børnene har været i Somalia før og således i et vist omfang kender familien der, at faderen havde sørget for, at et familiemedlem, C, havde ansvaret for børnene under opholdet i Somalia, at faderen havde sørget for, at der var opsyn med børnene under opholdet, og at familien boede tæt ved, at faderen havde sørget for, at børnene boede i familiens hus under ordnede forhold, og at de fik penge, herunder til mad, at faderen havde sørget for, at børnene fik undervisning, og at børnene i fornødent omfang kom under lægebehandling.

Landsretten lagde endvidere til grund, at børnene i et vist omfang kunne bevæge sig frit i Somalia, dog under hensyn til forholdene der, at børnene kunne kommunikere med omverdenen gennem mobiltelefon, at børnene havde adgang til deres pas, at børnene ikke har haft viden om, hvornår opholdet skulle afsluttes, og at C hindrede B1's udrejse af Somalia.

Det forhold, at det ene barn ved hjemkomsten til Danmark blev tvangsfjernet, og at det andet barn efterfølgende skiftede til HF i stedet for gymnasiet, fandt landsretten ikke kunne tillægges afgørende betydning.

Det bemærkes i den forbindelse, at byretten ved domfældelsen af forældrene havde lagt særlig vægt på, at børnene som følge af opholdet i Somalia var blevet forsinket et år i deres skoleuddannelse i Danmark, og byretten fandt blandt andet, at manglende opsyn med, om børnene passede deres skolegang, faldt ind under bestemmelsen i servicelovens § 58 om blandt andet svigtende omsorg.”

Rigsadvokaten kan henholde sig til Statsadvokaten i Københavns udtalelse.”

3. Straffelovens § 215 a blev indført i straffeloven med lov nr. 1542 af 18. december 2018 om ændring af straffeloven og lov om pas til danske statsborgere m.v. (Kriminalisering af udlandsophold, der bringer et barns sundhed eller udvikling i alvorlig fare). Loven trådte i kraft den 1. januar 2019.

De typer af udlandsophold eller såkaldte genopdragelsesrejser, som bestemmelsen regulerer, kan have alvorlige konsekvenser for børn og unge, og jeg mener samtidig, at både opholdene og tankerne bag dem er skadelige for

sammenhængskraften i vores samfund. Jeg mener derfor også, at straffelovens § 215 a er et vigtigt redskab til at slå hårdt ned på forældre, der udsætter deres børn for den slags.

Bestemmelsen er relativt ny, og praksis på området er meget sparsom. Jeg vil ikke afvise, at der kan være behov for at stramme reglerne, men det vil jeg først tage stilling til, når vi har yderligere praksis på området.